

teholdes, som de kalde det, men Erfaringen har i 3 Decennier viist, at deres Magt, at deres Konst Intet havde at betyde; den beskyttede ikke imod, hvad de havde meent, den skulde beskytte mod. Den lærde Mand, som fremkom dermed, Dr. Jenner, erfarede, at Sygdommen skrev sig fra Kærne, derfra tog de den første Podning, efterat de havde prøvet paa ved kunstig Inoculation at fordrive Sygdommen, derfra tog man sin hele Blissdom. Men man gif ikke tilbunds i Sagen, det er først, naar man kjender Ursagen og kan have den, at ogsaa Virkningen ophører; men man gif, som sagt, ikke tilbunds i sine Undersøgelser, og derved samlede alle Læger iblinde; de skulde have gaaet tilbunds i Sagen og spurgt: hvorfra skriver Sygdommen sig, kan Ursagen til den høves, og da seet at høve den. Men de blive ved, de sige, at ved Vaccinen, den Materie, de tage, er denne ondarte Sygdom, som de kalde den, den Epidemie, som jeg siden nærmere skal omtale, for en Deel høvet, og fra Begyndelsen af tillode de sig endog at sige: „Dette Barn er vaccineret og saaledes fuldkommen beskyttet mod de naturlige Kopper“. Men det viste sig ikke længe efter, at al deres Virken var hen i Bind og Veir; thi, som jeg sagde i forrige Session, Forsynet lader sig ikke saaledes sætte en Børnæse paa, at Lægerne kunne omgaae dets Bestemmelser, naar de ville og lyst, thi, kunde de det, saa maa jeg rigtig nok beklage, at vi have Læger, som endnu ville kaldes videnskabeligt dannede Mand, der ikke kunne conservere det menneskelige Legeme i et længere Tidsrum end det, der i Almindelighed er fastsat af Forsynet.

Naar jeg saaledes seer hen til, hvad der foreligger, som jeg troer den sunde Fornuft vil anerkjende og det høitærede Thing ikke behøve nogen lægevidenskabelig Mand her i sin Midte, for at sælde Dom over, og, naar jeg saaledes anfører, at det i Collegiets egen Indledning til den Erklæring, det har afgivet,

hedder, at det var i fuld Fortrøstning om, at Vaccinen betryggende skulde beskytte mod Koppesygdommen, at Forholdsreglen blev tagen, saa troer jeg vistnok, at vi ikke behøve, saaledes som forrige Gang blev omtalt, at tye hen til disse mange saakaldte oplyste Lægers Veiledning og Raad, for at have en Mening om denne Sag. Den Behreidelse, som er gjort ikke alene mig, men ogsaa flere Andre, der have bevæget sig i større Cirkler, blandt dem, som vi alle skulle tage os af, nemlig de mindre Formuende, er ugrundet; de ville alle erklære med mig, at ikke alene sørgende Mødre, naar de have mødt til saadanne Dyrskuer eller Dyr fremstillinger (Katter), med Taarer paa deres Kinder have erklæret, at de ikke vidste, hvilke Sygdomme der vilde komme over deres Børn, fordi de nu skulde tatoveres af Kopperne, indpodes en Gift, som man vil søge at indbringe i det menneskelige Legeme med denne Sygdom, men hvorved en eller flere Sygdomme kan paaføres det uden Grund. Og saa at see de smaa uskyldige Børn række deres Hænder i Veiret, for at bede sig fritagne for en saadan Tatovering! — det har været et hjerteskærende Syn for mig, og det antager jeg ogsaa, det har været for alle dem, som samstemme med mig mod dette Uvæsen, der nu eksisterer; jeg tillader mig at kalde det Uvæsen, thi det er ikke grundet paa sund Fornuft. Og, naar man da har villet bebreide os og har sagt, at vi ikke havde bevæget os i større Cirkler, saa vil jeg spørge, om Noget af de andre Herrer, der ere finere opdragne, have bevæget sig i større Cirkler end vi; jeg idetmindste, der er udsprungen af fattig Slægt, har navnlig bevæget mig blandt de Fattige, blandt Almuefolk, eller, som man kalder det, de Fattige. Naar nu et Collegium, som her skal holdes frem som en uimodsigelig Domstol, fremkommer med en saadan Erklæring, da veed jeg tilforladelig ikke, hvad man skal troe om Resten af dets Bedrifter.